

Muharrem Demirok: Sommartal 2024

Talare

Muharrem Demirok
Partiledare

Datum

9 september 2024

Plats

Stockholm

Häromdagen fick jag upp ett minne på telefonen. Mina tre barn, på varsin cykel, på väg mot ännu en skolstart. Färgglada hjälmar på huvudet och ryggsäckar stora som hus. Förväntningarna riktigt känns i bilden. Och jag minns själv pirret i min egen mage, när jag cyklade efter dem den där dagen. Över hur det skulle gå. Skulle de trivas, skulle det funka med kompisar och nya lärare. Skulle de få kunskap, trygghet och utmaningarna som krävs för att växa? Skulle de komma hem lika glada och pirriga som de var när jag lämnade dem? Skolan, den väcker känslor. Skolan, den bygger hopp och förväntningar. Skolan, den formar våra livsresor. Det är därför jag alltid satt skolan främst. Därför att Sveriges skolor, formar Sveriges framtid. Därför att en varm liberalism aldrig överger skolan. Den där mobilbilden, som har några år på nacken nu, påminde så tydligt om det. Men den påminde också om en annan sak. Den påminde om misslyckanden och svek. Om de barn och föräldrar som känner helt andra känslor när de cyklar mot en ny termin. Om alla de tjejer och killar som varje dag går till skolan med en klump i magen. Drar på stegen över skolgården. Eller inte orkar eller vågar dyka upp. De som fastnat i klorna på mobbare, som gör deras dagar till ett levande helvete. De som kämpar och sliter allt de kan, men ändå inte hänger med som alla andra. De som, i klassrum och matsalar, bara känner ensamhet och utanförskap. Detta är en verklighet vi aldrig får acceptera. Inte som föräldrar, inte som politiker, inte som medmänniskor. Det finns inga ursäkter. Varje unge ska få chansen. Varje elev ska framåt. Och vi måste lära oss detta en gång för alla. Sveriges framtid bygger vi idag. Sveriges framtid bygger vi tillsammans. Sveriges framtid, bygger vi i skolan. Det är därför Centerpartiet satsar mest på svensk skola. På behöriga lärare och trygga vuxna. På mindre klasser. På att sluta kunskapsklyftan mellan stad och landsbygd. Men sanningen är att inte heller detta kommer att räcka. Menar vi allvar med att varje unge ska få chansen. Då måste vi också ha modet och styrkan att säga ifrån när vi ser att något är gallet. Vi måste rätta ett av skolans största fel. Felet, ja det avslöjas av en svensk topplacering på skolområdet som är allt annat än smickrande. Sverige är det land i EU som varje år underkänner flest elever i skolan. Låt nu de orden

sjunka in. Vi underkänner tio gånger så många som Danmark eller Finland. Trots likvärdiga PISA-resultat. Dubbelt så många som Estland och Rumänien. Och Skolverkets siffror, de sammanfattar det skrämmande väl. På tio år har över 160 000 unga människor lämnat grundskolan utan fullständiga betyg. Det är ett svek som är svårt att greppa. Det handlar om eleven som älskar slöjden och idrotten. Som är trygg med verktyg i handen, som enkelt följer instruktioner eller förklarar praktiska moment för kompisarna. Men som aldrig får grepp om engelskan eller matten. Det handlar om eleven som längtar till hemkunskapen, följer recept utan att blinka. Men har svårt att läsa under tidspress och inte får ihop resonemang om social och ekologisk hållbarhet i geografien. För dem stängs dörren till framtiden. Det handlar om våra egna barn och ungdomar. Som döms ut som mindre vetande, eller odugliga. Bara för att skolan bedömer elever utifrån teoretisk förmåga, inte praktisk begåvning. Som räknas ut av omgivningen och sig själva, därför att deras väg till kunskap inte ser ut som sina kompisars eller syskons. Och orsaken, det är betygssystemet. Dagens betygssystem slår sönder framtiden, istället för att bygga den starkare. Eller som skolminister Lotta Edholm själv uttryckte det: ”Vi har betygskriterier och kursplaner som är alldeles för komplexa. Med för lite fokus på fakta och för mycket på analys och diskussion.” Jag håller med Lotta Edholm. Men till skillnad från henne vågar jag förändra. Centerpartiet vill se en svensk skola som erbjuder varje elev en framtid. Och inte stämplar dem som förbrukade. Att bara prata om vilka betygssteg vi ska ha är att göra det lätt för sig. Tiden för enkla lösningar, den är över. Det är dags att börja lösa problemen på riktigt. Vi kräver ett betygssystem där fakta och kunskap kommer först. Men där vi slutar skicka ut våra egna 15-åringar i ett livslångt utanförskap. Fler än i något annat land i Europa. Där vi slutar släcka drömmar för våra egna barn. Vi är därför beredda att som ett första steg slopa den hårda godkänthöjden. Det vill säga kravet på att du ska vara godkänd i ett visst antal ämnen för att över huvud taget kunna söka till gymnasiet. Det må vara väl menat, men det slår så fel. Varför ska du få ett nej till att läsa till plåtslagare, eller målare på gymnasiet bara för att du haft svårt med svenskan? När samtidigt tiotusentals hantverkare runt om i Sverige inte har svenska som modersmål? Ska dina kunskaper i algebra eller fransk grammatik få avgöra om du får lov att jobba med barn på förskola, eller inom äldreomsorgen? I dag är underkänt en dörr rätt i ansiktet. Då når du inte gymnasiet. Då tar din skolresa slut. Då tar din livsresa en annan vändning. Då vet vi att risken ökar för utanförskap och ensamhet. Då vet vi att gängens hyenor, står utanför skolan och erbjuder en annan enkel, men livsfarlig väg, i livet. Vi måste våga förändra. Allt annat är fegt och ansvarslost. Och jag kan

redan nu höra kritiken. Hur vi öppnar för en flumskola. Till er som kommer med den kritiken har jag bara ett svar. Se er själva i spegeln. Eller ännu hellre, möt blicken hos de tiotusentals ungdomar ni vill fortsätta stänga ute i kylan, göra till enkla byten för gängen, låta leva med psykisk ohälsa. Flumskola är att räkna ut 20 000 elever varje år och låtsas som det regnar. Flumskola är att stämpla praktisk kunskap som sämre än teoretisk. Flumskola är när en hel generation betalar priset för galna betygskriterier. Det räcker nu. Det säger statistiken. Det säger ministrarna. Det säger regeringens egen betygsutredare. Det har våra ungdomar sagt till oss länge. Det är dags att göra upp med det svenska betygssystemet, en gång för alla. Det är dags för mer varm liberalism som tar skolan på allvar. För våra egna barn. För vår egen framtid. För hela Sveriges bästa. Men det är inte bara skola jag tänkte prata om idag. Jag ska också berätta var svaret på frågan hur vi bygger Sverige starkare finns. Det finns bland kaffekoppar i papp och hembakta bullar. Mellan tråg, fyllda med nykokta räkor, ombord på en familjeägd trälare i Sydkosters hamn. Hos Claes och Håkan, som fiskat räkor i decennier. Hos Kerstin, professor i marin ekologi. Hos Erland som har fört samman fiskare och forskare och löst en nästan omöjlig uppgift. Som hittat ett sätt att fiska hållbart i Sveriges enda marina nationalpark. Som fått öar att leva, jobben att stanna och ändå skyddat vårt lands mest levande vatten. Hur de löste det? Jo, de satte sig vid ett bord. Lät alla säga sitt. Respekterade att man inte tyckte lika om allt. Men klarade av att komma överens ändå. Förstod att samförstånd gynnade alla. Sen tog de i hand, och de har respekterat det handslaget i 24 år. Fråga mig om svenska värderingar. Fråga mig om vad som har gjort oss till ett av världens bästa länder. Så har ni mitt svar här – samförstånd. Modet att se bortom sig själv och göra det som krävs för att bygga också nästa generation starkare. Det har format ett av planetens mest jämställda, klimatsmarta och innovativa länder. Men det har inte kommit av sig själv. Det har krävt beslutsamhet, uppoffringar och drömmar. Det har krävt politiker som gått före, satt Sverige främst. Det har krävt allt det som vi idag ser mindre och mindre av i svensk politik. Men de senaste veckorna har jag sett något annat, när jag har rest genom Sverige. När jag har rest från Kosters hamn till gränstrakterna i Övertorneå. När jag har mött människorna som är vår framtid. Jobbskaparna, brobyggarna, eldsjälarna, föräldrarna, och de lokala politikerna. Alla vill de framåt. Alla bär de på hopp, kraft och drömmar. Både för sig själva och för sina bygder. De ser också problem och utmaningar. Men ingen av dem jag har mött har gett upp på Sverige. Ingen. Och det är dags nu. Det är dags att drömma igen, dags att drömma stort. Det är dags att ge hoppet, kraften och möjligheterna en verklig chans. Dags att göra det som krävs, också för nästa generation. Det är dags

för mer, varm liberalism, som tar hela Sverige framåt. Centerpartiets varma liberalism, den är avgörande för Sveriges framgång. Men också vi har en hemläxa att göra. För att uppdatera våra svar mot dagens verklighet. Och ta oss i kragen för att bli bättre på att förklara hur och varför vill göra skillnad. Det gör vi nu och vi gör det med kraft. Med öppna ögon och uppkavlade ärmar. Genom fem reformgrupper som, var för sig och tillsammans, ska bygga vårt liberala projekt än starkare och tydligare. Och ge svaren på hur Centerpartiet vill förändra Sverige vid maktskiftet 2026. För klimatet, för tryggheten, för landsbygderna, för skolan och för jobben. Vi kommer aldrig rygga för problem. Aldrig undvika svåra debatter. Men vi kommer möta verkligheten med hoppet som grund. Med en tro på att rätt reformer kan ta tillvara på kraften hos varje människa i det här landet, och se till att både du, dina grannar och dina barn kommer framåt. Det är vårt löfte till dig. Det är vad som vägleder våra reformgrupper. Men det är också en tydlig signal till andra partier. I en tid av sköra majoriteter är mitt besked detta. För att få Centerpartiets stöd efter nästa val krävs en politik som ger Sverige mer varm liberalism. Som stänger alla dörrar till rasism, antisemitism, trollfabriker och populism. Som ser till var människor är på väg, snarare än varifrån de kommer. Vi kommer ha våra svar klara. Men vet att också andra behöver välja. Bakåt eller framåt? Möjligheter eller misstro? Ledarskap på riktigt, eller mer av vänta och se? Sommaren må lida mot sitt slut, men vårt förnyelsearbete, det har bara börjat. Vi fortsätter längs hoppets väg. Vi ger aldrig upp på Sverige. Vi tar nya, stolta kliv framåt för att ge hela Sverige mer varm liberalism. Vi gör det för samtiden, vi gör det för framtiden och vi gör det så som vi alltid har gjort det. Vi gör det tillsammans. Vi gör det för våra barn, och för att varje unge ska få chansen. Tack för att ni är här, tack för att ni har lyssnat, låt oss nu möta hösten med hopp och ta hand om varandra.

Taggar

2020-tal, 2024, Centerpartiet, Man, Politiska tal, Sommartal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/muharrem-demirok-sommartal-2024>